

Granskning av säkerhetsarbete, beredskap för extraordinära händelser samt höjd beredskap

Rapport

Leksands kommun

KPMG AB

2020-01-22

Antal sidor 17

Antal bilagor Skriv antalet bilagor.

Leksands kommun

Granskning av säkerhetsarbete, beredskap för extraordinära händelser samt höjd beredskap

2020-01-22

Innehållsförteckning

1	Sammanfattning	2
2	Inledning/bakgrund	4
2.1	Syfte, revisionsfråga och avgränsning	4
2.2	Revisionskriterier	5
2.3	Metod	5
2.4	Granskningsförutsättningar och rollfördelning	6
3	Resultat av granskningen	7
3.1	Organisation	7
3.2	Styrande dokument	10
3.3	Risk- och sårbarhetsanalys	13
3.4	Samverkan, utbildning och övning	15
3.5	Uppföljning och rapportering	18
4	NIS-direktivet	20
5	Slutsats och rekommendationer	21

1 Sammanfattning

Vi har av Leksands kommuns revisorer fått i uppdrag att granska rutinerna kring kommunens säkerhetsarbete, beredskap för extraordinära händelser samt höjd beredskap. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2019.

Syftet med granskningen är att bedöma om kommunen bedriver ett ändamålsenligt säkerhets- och krisberedskapsarbete för hantering av extraordinära händelser och höjd beredskap.

Vår sammanfattande bedömning utifrån granskningens syfte är att Leksands kommun har en funktionell dokumenterad struktur och rutiner för sitt kris- och beredskapsarbete. Kommunen redovisar funktionella arbetssätt med lärande och utveckling som grund vilket är önskvärt vid säkerhets- och beredskapsarbete. Det är genom att utvärdera och lära av konkreta exempel som kris- och beredskapsarbetet anpassas till verkligheten.

De områden som i granskningen identifierats kunna innebära svagheter eller kritiska punkter för Leksands kommun är kommunikation, säkerhetsklassificering och åtgärder i enlighet med NIS- direktivet. Bland de rekommendationer som lämnas i rapporten ingår att stärka möjligheterna till ökat samarbete med andra aktörer samt upprättande av krishanteringsråd. Krishanteringsråd innebär en möjlighet att arbeta med inkludering av fler områden inom krisarbetet än vad som hanteras idag i kommunen vilket skulle ge mer bredd och större funktionalitet utifrån möjliga framtida risker.

Leksands kommun bör se över Styrdokument för Leksands kommuns säkerhetsarbete 2019 – 2022 i de delar som handlar om krisledningsnämndens sammansättning och synkronisera dem med reglemente för krisledningsnämnd.

Analys av dokument och intervjuer har uteslutande skett utifrån revisionsansvaret som innebär att kartlägga kris- och beredskapsarbetets förutsättningar och nuläge.

Mot bakgrund av vår granskning rekommenderar vi kommunstyrelsen att:

- Vid framtagande av ny RSA se över likställigheten i dokumentet. Utöver funktionsmässighet är det viktigt att RSA:n som tas fram harmoniserar i så många delar som möjligt med övriga kommuner i länet för att ge möjligheter till ökad förståelse och samarbete framöver.
- Se över Styrdokument för Leksands kommuns säkerhetsarbete 2019 – 2022 i de delar som handlar om krisledningsnämndens sammansättning och synkronisera dem med reglemente för krisledningsnämnd.
- Upprätta samarbetsforum för utveckling av kommunikation. Mellankommunal samverkan inom kommunikationsområdet ger ökad robusthet och uthållighet i kris. Samverkansgrupperna kan exempelvis ha till uppgift att så långt det är möjligt likställa kommunikationsriktlinjer, rutiner och checklistor utifrån ärendetyper.

Leksands kommun

Granskning av säkerhetsarbete, beredskap för extraordinära händelser samt höjd beredskap

2020-01-22

- Upprätta ett krishanteringsråd. Formalisera rådets funktion och position i krishanteringsstrukturen, det vill säga i styrande dokument och informationskanaler. Uttala funktionen kring krishanteringsrådet med fokus på finansiella tjänster, elförsörjning och livsmedelsförsörjning.
- Arbeta vidare med strukturer för att säkra processer med bakgrund i NIS-direktivet samt upprätta ett systematiskt och riskbaserat informationssäkerhetsarbete. Det bör även finnas en struktur för incidentrapportering i kommunen.

2 Inledning/bakgrund

Vi har av Leksands kommuns revisorer fått i uppdrag att översiktligt granska kommunens säkerhetsarbete, beredskap för extra ordinära händelser samt höjd beredskap. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2019.

Med extraordinär händelse avses en händelse som avviker från det normala, innebär en allvarlig störning eller överhängande risk för en allvarlig störning i viktiga samhällsfunktioner och kräver skyndsamma insatser av en kommun eller ett landsting.

Att en kommun organiserar och systematiserar sitt beredskaps- och säkerhetsarbete är en förutsättning för att nå de krav som ställs i aktuella lagar. Utan en organisation kring dessa frågor ökar risken markant att medborgare, den kommunala verksamheten eller kommunens medarbetare drabbas av olägenheter i samband med en extraordinär händelse. Kommunen kan dessutom mista det statsbidrag som betalas ut för arbetet.

Med anledning av ovanstående har kommunens revisorer dragit slutsatsen i sin riskanalys, att kommunens rutiner avseende säkerhetsarbete behöver granskas.

2.1 Syfte, revisionsfråga och avgränsning

Syftet med granskningen är att bedöma om kommunen bedriver ett ändamålsenligt säkerhets- och krisberedskapsarbete för hantering av extraordinära händelser och höjd beredskap.

Granskningen har besvarat följande revisionsfrågor:

- Är krisledningen ändamålsenlig?
- Finns en tydlig roll- och ansvarsfördelning i händelse av extraordinära händelser?
- Vilken samverkan sker med olika aktörer internt och externt?
- Har kommunen utformat sin risk- och sårbarhetsanalys i enlighet med MSB:s riktlinjer?
- Finns en tillräcklig uppföljning av beredskapsarbetet?
- Har kommunen haft tillräcklig övningsverksamhet och samträning och hur har detta följts upp?
- Har kommunen en ändamålsenlig plan för kriskommunikation?
- Har säkerhetsskyddsklassificering i enlighet med den nya säkerhetsskyddslagen genomförts? Samt analys av om säkerhetskänslig verksamhet omfattas av säkerhetsskyddslagen eller annan lagstiftning, exempelvis NIS-direktiven?

Granskningen avgränsas till krisledningsarbetet i kommunen.

Granskningen avser kommunstyrelsen.

2.2 Revisionskriterier

Vi har bedömt om rutinerna uppfyller

- Kommunallagen 6 kap § 6
- Lag (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap
- NIS - direktivet
- Säkerheters skyddslag (2018:585)
- Gällande föreskrifter för risk- och sårbarhetsanalys
- Kommunstyrelsens delegeringsordning
- Reglemente för krisledningsnämnden
- Kommunens översiktsplan
- Styrdokument för krishantering
- Organisationsskiss
- Övriga relevanta checklistor, rutinbeskrivningar med mera

2.3 Metod

Granskningen har genomförts genom:

- Dokumentstudier av ovanstående dokument samt lagstiftning.
- Intervjuer med berörda tjänstemän däribland kommundirektör, beredskapssamordnaren samt HR-chef.
- Avstämning mot nämnda rapporteringar från Länsstyrelsen för år 2016 och 2017.

Rapporten är faktakontrollerad av de som intervjuats i granskningen.

2.4 Granskningsförutsättningar och rollfördelning

KPMG

Bedömningen KPMG gör i granskningen utgår från rollen som verksamhetsrevisorer och baserar sig på styrdokument och revisionskriterier. Analys av dokument och intervjuer sker uteslutande utifrån revisionsansvaret som innebär att kartlägga kris- och beredskapsarbetets **förutsättningar och nuläge**. Kommentarer och rekommendationer baseras på analys av förutsättningar och nuläge samt eventuella anmärkningar, utlåtanden med mera från länsstyrelsen.

Granskningens slutsatser innebär inte en bedömning kring hur kommunen skulle klara av en kris i dag.

Länsstyrelsen

Enligt förordningen (2001:870) om länsstyrelsernas krisberedskap och uppgifter vid höjd beredskap 4§, ska länsstyrelsen vara sammanhållande för krisberedskapen inom sitt geografiska område. Före, under och efter kris verka för samordning och gemensam inriktning av de åtgärder som behöver vidtas.

Länsstyrelsen har ett övergripande ansvar att både stödja samt att följa upp och bedöma kommunernas arbete med krisberedskap. Det innebär att det är Länsstyrelsens uppgift att bedöma om det arbete som kommunen bedriver inom krisberedskap är av god kvalitet och uppfyller de krav som gäller enligt lag. I granskningen har utlåtanden och dokumentation av utvärderingar av kris- och beredskapsarbetet i Leksands kommun inhämtats.

Säkerhetsskyddslagen

Den 24 maj 2018 trädde en ny säkerhetsskyddslag (2018:585) i kraft. Lagen gäller bland annat för den som bedriver verksamhet som är av betydelse för Sveriges säkerhet. Dit räknas kommuner. Av lagen framgår att säkerhetsskyddsklassificering berör uppgifter som rör säkerhetskänslig verksamhet och som därför omfattas av sekretess enligt offentlighets- och sekretesslagen (OSL) eller hade omfattats av OSL om den hade varit tillämplig.

Säkerhetsskyddslagen påverkar möjligheterna för granskande revisorer att ta del av säkerhetsklassade dokument men i uppdragets syfte eller funktion ingår inte att ta del av dokument och handlingar som är säkerhetsklassificerade.

3 Resultat av granskningen

3.1 Organisation

Grunderna för den svenska krishanteringens utgörs av tre principer. Dessa är ansvarsprincipen, närhetsprincipen och likhetsprincipen.

Ansvarsprincipen innebär att den som har ansvar för en verksamhet i normala situationer har samma ansvar vid en samhällsstörning. Ansvarsprincipen innebär också ett ansvar att stödja och samverka med andra verksamheter som berörs av en kris.

Närhetsprincipen betyder att samhällsstörningar ska hanteras där de inträffar och av de som är närmast ansvariga och berörda.

Likhetsprincipen gör gällande att aktörerna som hanterar samhällsstörningar inte ska göra större förändringar i organisationen än vad situationen kräver. Det vill säga att verksamheten ska bedrivas så likt normala förhållanden som möjligt.

2006 utfärdades Lag (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap (LEH). Lagen syftar till att minska sårbarheten i kommuners och regioners verksamhet samt till att de ska ha en god förmåga att hantera krissituationer i fredstid.

Ansvar enligt LEH kan sammanfattas med att:

- I kommunen finnas en nämnd som fullgör uppgifter under extraordinära händelser i fredstid (kallad krisledningsnämnd).
- Kommunen ska planera för att kunna tillgodose de särskilda behov av information och stöd till enskilda som uppstår i samband med en kris.
- För att klara verksamhetsansvaret måste kommunen bl.a. ha en organisation för krishantering, planer och förberedda lokaler.
- Kontinuerligt utbilda och öva krishanteringsorganisationen.

I 2 kap 1§ återges att kommunerna ska analysera vilka extraordinära händelser i fredstid som kan inträffa och vilken påverkan dessa händelser kan tänkas ha på verksamheten. Resultatet ska sammanställas i en risk- och sårbarhetsanalys (RSA). För varje ny mandatperiod ska kommuner och landsting fastställa en plan för hur de ska hantera extraordinära händelser. Planen ska ta RSA:n i beaktande.

För att bli funktionellt bör det systematiska arbetet med krisberedskap ha sin utgångspunkt i kommunernas ordinarie planerings- och uppföljningsprocesser.

Det systematiska arbetet med krisberedskap ska delas in i följande:

1. Identifiera risker och brister i förmågor samt behov av åtgärder,
2. planera och fatta beslut om åtgärder,
3. genomföra åtgärder samt
4. följa upp genomförd verksamhet och utvecklingen av förmågor.

3.1.1 Intern organisation i Leksands kommun

I Styrdokument för Leksands kommuns arbete med krisberedskap 2019 - 2022 beskrivs den övergripande styrningen vid kris- och beredskap. Kommunstyrelsen är krisledningsnämnd för åtgärder kopplade till lagstiftning vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap samt för åtgärder inom lagen om totalförsvaret och höjd beredskap.

Kommunstyrelsens roll vid kris- och beredskap anges i reglementet för krisledningsnämnd som antogs av kommunfullmäktige 2016-09-19 §. Där står att den ansvarar för att kommunen fullgör kommunens uppgifter enligt lag avseende extraordinära händelser i fredstid samt krisberedskap. Kommunstyrelsens allmänna utskottet har ett beredningsansvar för säkerhetsfrågor.

Krisledningsnämnden har i uppdrag att fastställa inriktning och ramar för den operativa ledningen. Det vill säga krisledningsgruppen/staben.

Vid andra typer av kriser utanför nämnda lagstiftningsområden är det *allmänna utskottet* som träder in. Allmänna utskottet kallas organisatoriskt för "Grundorganisation vid kris" i kommunens organisationskiss.

Allmänna utskottet som kallas *grundorganisation vid kris* enligt den organisationskiss vi tagit del av i granskningsunderlaget ska enligt reglemente bestå av sju ledamöter och fyra ersättare.

Enligt *kommunstyrelsens delegeringsordning för kommunstyrelsens utskott, kommunstyrelsens ordförande och kommundirektör*, ska allmänna utskottet bevaka och ge direktiv för kommunens agerande i olika typer av säkerhetsfrågor.

Styrdokument och reglemente anger när krisledningsnämnden aktiveras, hur återrapportering till kommunfullmäktige ska ske skriftligt när nämnden har varit inkallad, allmänna utskottets beslutanderätt vid olika typer av händelser och tjänstepersoners beslutanderätt vid olika typer av händelser. Krisledningsgruppens/stabens ansvar för den strategiska ledningen vid kris anges. Vidare finns angivet hur det dagliga krisberedskapsarbetet ska bedrivas i Leksands kommun samt att förvaltningar och bolag är skyldiga att delta i arbetet när så bedöms nödvändigt.

I sammanställning av den kommunspecifika LSO dokumentationen framgår att det finns en beredskapsgrupp. Det är en tjänstemannagrupp bestående av beredskapssamordnare, säkerhetschef, informationssäkerhetssamordnare, IT-chef, dataskyddsombud, kommunikationschef samt biträdande kommundirektör. Gruppen arbetar tillsammans med att förbättra kommunens beredskap.

lakttagelser:

I våra intervjuer framgår att kommunens tre kommunikatörer även är delaktiga i krisorganisationen.

Leksands kommuns krisledningsorganisation upplevs i våra intervjuer med tjänstemän som en funktionell och stabil grundorganisation. Den är sammansatt med väl utvalda

Leksands kommun

Granskning av säkerhetsarbete, beredskap för extraordinära händelser samt höjd beredskap

2020-01-22

funktioner för att uppnå en fungerande organisation. Bedömningen är att kommunen är väl rustad för en eventuell krissituation eller extraordinär händelse.

Delar av krisledningsfunktionen låg tidigare under räddningstjänsten men lyftes för fem år sedan till kommunstyrelseförvaltningen. I våra intervjuer förmedlas det att flytten av krisledningsfunktionen har varit positiv och gjort en stor skillnad för verksamheten, arbetet upplevs vara enklare med tanke på kompetensprofil och ett helhetsgrepp kring krisledningsorganisationsarbetet. Det upplevs blivit en tydligare breddning när hela organisationen ligger inom kommunen istället för att delvis ligga hos räddningstjänsten. Likaså upplevs förståelsen inom kommunen ha ökat gällande innebörden av arbete med krisorganisation. Kommundirektören uppger att kommunen i tidigare organisation upplevt det problematiskt när tjänstepersoner med central och samordnande roll i krisledningsarbetet slutat och det inte funnits ordentligt uppbackning på positionen.

Bedömning:

Vi bedömer att gränsdragningen och sammansättningen av krisledningsnämnden i Leksands kommun och delegationen som getts till nämnden kan medföra vissa hinder eller risker:

- I krisledningsnämndens reglemente framgår att nämnden utses av kommunfullmäktige och ska bestå av sju ordinarie ledamöter, inklusive ordförande och vice ordförande, samt sju ersättare.
- I det övergripande Styrdokument för Leksands kommuns säkerhetsarbete 2019 – 2022 framgår att det är kommunstyrelsen som utgör krisledningsnämnd vid extraordinära händelser.

I vår granskning kan vi konstatera att det endast är delar av kommunstyrelsen som utgör krisledningsnämnd. Kommunstyrelsen i Leksands kommun består av 15 ledamöter och 35 ersättare till skillnad från den krisledningsnämnd som faktiskt inträder vid kris eller höjd beredskap i enlighet med krisledningsnämndens reglemente.

Den krisledningsnämnd som anges i Styrdokument för Leksands kommuns säkerhetsarbete 2019 – 2022 är inte densamma som faktiskt inträder vid extraordinära händelser i fredstid eller höjd beredskap. Att det är en annan sammansättning ledamöter som utgör krisledningsnämnd kan innebära problem.

Med anledning av ovanstående bedömer vi att en tydlighet och koppling mellan styrdokument och verklig organisation är önskvärd.

Den nya kommunallagen medger större utrymme till delegering generellt, till olika grupperingar och till utskott bland annat vilket gör att det är möjligt att organisera sig på olika sätt. Det viktiga är att den information som finns är politiskt beslutad, likartad och välkänd i organisationen.

Att få funktionalitet och möjlighet till snabba beslut i en krisledningsnämnd kan vara önskvärdt och en mindre sammansättning kan vara att föredra. Granskningsanalysen understryker ändå att tydlighet är av yttersta vikt vid just krisorganisation då det inte får råda oklarheter i ett skarpt läge.

Vid förändringar i nuvarande dokument är det viktigt att notera att utskott inte ges

Leksands kommun

Granskning av säkerhetsarbete, beredskap för extraordinära händelser samt höjd beredskap

2020-01-22

delegation att besluta i ärenden av principiell beskaffenhet eller större vikt. Ett utskott kan inte heller besluta kring ärenden som rör verksamhetens riktning.

För att minska sårbarheten i kris- och beredskapsarbetet är det vidare viktigt att undvika eller i vissa fall minska personberoende.

Att krisledningsfunktionen med beredskapssamordning flyttades till förvaltningsorganisationen för fem år sedan upplevs som en positiv förändring inom Leksands kommun. Sannolikt har det medfört att krisledningsfrågor och kunskapen om vikten av beredskap har ökat generellt i kommunen. Krislednings- och riskarbetet har en möjlighet att genomsyra verksamheterna inom kommunen på ett mer funktionellt sätt.

Omorganisationen kan säkert strategiskt nyttjas som en del i Leksands kommuns utvecklingsarbete att skapa beredskap och framåtsyftande planering inom flera riskområden än de traditionella. Så som inom åtgärder kopplade till NIS- direktivet och hantering av terrorhot exempelvis.

3.2 Styrande dokument

2018 träffades en överenskommelse om kommunernas krisberedskap mellan staten, företrädare av MSB och dåvarande Sveriges kommuner och landsting, SKL (SKL 18/03101, MSB 2018–09779 nu SKR).

I överenskommelsen som trädde i kraft 1 januari 2019 regleras kommunernas ersättning för de uppgifter som kommunerna har enligt LEH (2006:544). Preciserat i överenskommelsen finns de förväntningar som staten har på hur uppgifterna ska genomföras. Förväntningar i form av målbeskrivningar och riktlinjer för olika uppgifter i lagen. Enligt överenskommelsen ska kommunen ta fram ett styrdokument för arbete med krisberedskap. Styrdokumentet ska ange kommunens övergripande mål och inriktning för arbetet med krisberedskap under mandatperioden.

Kommunen ska i enlighet med LEH (2 kap 1 §) med grund i risk- och sårbarhetsanalysen, fastställa en plan för hur de ska hantera extraordinära händelser. Det ska göras varje ny mandatperiod.

Enligt överenskommelsen ska kommunen ta fram en utbildnings- och övningsplan och reglemente för krisledningsnämnden. Det framgår även att kommunen i instruktionen för kommundirektören bör uttrycka vilka uppgifter som kommundirektören ska ha inom krisberedskap.

lakttagelser

I inledningskapitlet till gällande Översiktsplan för Leksands kommun anges *”Vid all planering beaktas klimatförändringarnas eventuella påföljder, som exempelvis översvämningar, ras och skred. I Leksand ska invånarna bo säkert”*. Sista kapitlet i samma översiktsplan hanterar området Miljö, hälsa och säkerhet där särskilt sista delen som beskriver arbetet för att förebygga och hantera risk för skred, ras och översvämning som behandlar kris- och beredskapsområdet.

Leksands kommun

Granskning av säkerhetsarbete, beredskap för extraordinära händelser samt höjd beredskap

2020-01-22

Översiktsplanen, som antogs av kommunfullmäktige 2014 uttrycker att kommunen aktivt arbetar med att skapa en trygg kommun. Målet är *"att minska antalet olyckor och dess följder"*. I översiktsplanen identifieras åtta områden som kommunen ska arbeta med för att nå målet. Ett av dessa områden är krishantering.

Kommunfullmäktige antog år 2019 dokumentet Styrdokument för Leksands kommuns arbete med krisberedskap 2019–2022. Dokumentet omfattar samtliga delar enligt överenskommelsen mellan SKL (SKR) och MSB. Styrdokumentet beskriver kommunens förberedande arbete, krisorganisationen samt ansvarsfördelningen vid olika typer av händelser däribland exempelvis extraordinära händelser.

Vidare framgår Leksands mål för krishanteringen:

Samverkan för en väl fungerande krishantering vid allvarliga störningar, stora olyckor och kriser samt att samhällets resurser används på ett effektivt sätt för människors bästa.

Styrdokument för Leksands kommuns arbete med krisberedskap 2019 - 2022 innehåller en plan för arbete och åtgärder i syfte att höja kommunens förmåga att hantera kriser. Åtgärderna har tagits fram med hänsyn till de brister som framkommit i risk- och sårbarhetsanalysen samt genom direktiv från myndigheter och genom erfarenhet av händelsestyrda sårbarheter.

I planen finns en matris som anger arbete och åtgärd, datum, deltagare, ansvar samt tidsintervall för genomförande.

Leksands kommun

Granskning av säkerhetsarbete, beredskap för extraordinära händelser samt höjd beredskap

2020-01-22

Arbete och åtgärder inom Leksand kommun 2019–22 för att höja beredskapen				
Arbete och Åtgärd	Datum	Deltagare	Ansvarig	Klart
Nödvattenplan och rutiner	2019–21	VA-ingenjör, Beredskapssamordnare representanter från samhällsviktiga verksamheter	VA- ingenjör	
Styr-el	2019–20	RSA-Grupp	BS	E.S.O
Reservkraft service och underhålls	Årligen	Leksandsbostäder	LBS	Löpande
Öva eftersläckning med hjälp av utrustning i container	En gång per år	Fritidsförvaltning Leksandsbostäder	BS NDB	Löpande
Införande av trygghetspunkter	2019	Beredskapssamordnare Kommunala bolag Kommunikationschef	BS	
Informationssäkerhet	2019–21	IT-enheten	Infosäk och IT- chef	Löpande
Beredskapsgrupp	2019–22	Uppdatera och omvärldsbevaka	BS	Löpande
Förvaltnings och bolagsvisa krisledningsplaner	2019–22	Verksamheter Kommunala bolag	FC	Löpande
Kontinuitetsplan för IT		RSA-Grupp	IT-chef	
Lokalt krishanteringsråd	Två gånger/år	Kommunala bolag Näringsliv Polis Brandkår	BS	Löpande
Drivmedelsförsörjning testas och övas	2020+2022	Leksand Energi AB	BS SC	Löpande
Medverka i TFÖ 2020	2019	Verksamheter Kommunala bolag	BS	
Öva och utbilda	Årligen	Krisledningsorganisation Krisledningsnämnd Kommunala bolag	BS	Löpande

Figur 1. Arbete och åtgärder inom Leksand kommun 2019–2022 i syfte att höja kommunens förmåga att hantera kriser, tagen, tagen från Styrdokument för Leksands kommuns arbete med krisberedskap 2019–2022, Dnr:2019/1121

Bedömning:

Revisionsbedömningen är att betrakta risk- och krisfrågornas närvaro i kommunens översiktsplan som positivt. Att kriser inom olika områden lyfts på en sådan övergripande strategisk nivå i ett befintligt strategiskt beslutsdokument är ett steg i att arbeta med krisarbete som en del av den övriga verksamheten. I översiktsplanen handlar det inte endast om händelser som planeringsmässigt kan kopplas till fysiska detaljplaneförutsättningar (skred, ras och översvämning) utan även om exploateringsfrågor som kan kopplas samman med säkerhet ur ett perspektiv som handlar om mänsklig påverkan och beteenden ("minska antalet olyckor och dess följder").

Att skapa en robusthet och hållbarhet inom krisledning och beredskapsarbete handlar om att dels arbeta med expertis och utveckling inom området på ett aktivt sätt och dels om att infoga kris- och beredskapsfrågorna i det dagliga och i det övriga verksamhetsarbetet inom kommunen. Översiktsplanen utgör ett gott exempel på en

sådan befintlig och inarbetad struktur som blir effektiv att nyttja för att bredda kunskap och verkställighet kring kris- och beredskap. Genom att beakta frågorna redan vid den strategisk planeringen skapas en robusthet i arbetsstrukturerna och riskerna för framtida kriser minskar inom de områden som inkluderas i planeringsfasen vilket skapar hållbarhet för kommunen över tid.

”Styrdokument för Leksands kommuns arbete med krisberedskap 2019–2022” innehåller som nämnts under iakttagelser alla delar som enligt överenskommelsen mellan SKL och MSB ska ingå.

Arbete- och åtgärdsplan samt övningsplaneringen är tydlig och matrisformad vilket gör den enkel och tillgänglig att ta del av. Arbete- och åtgärdsplan är direkt kopplad till brister som upptäckts på egen hand eller som påpekats av myndigheter vilket är funktionellt och brukligt. Övningsplaneringen är på samma sätt tydlig och signalerar funktionalitet. Den ger möjlighet till detaljerad planering och kommunikation då den är indelad tertialsvis. Synkronisering med berörda kring utbildningsplaneringen är att rekommendera om det inte utförs på sådant sätt idag. Med gemensam planering är eventuell förberedelse möjlig, högt deltagande sannolikt och hög kvalitet lättare att vänta.

3.3 Risk- och sårbarhetsanalys

Riktlinjer för risk- och sårbarhetsanalyser

Alla kommuner, regioner, länsstyrelser och centrala myndigheter ska sammanställa risk- och sårbarhetsanalyser (RSA) enligt 2 kap 1 § LEH. RSA-arbetet ger viktig kunskap om hur vi kan förebygga, förbereda oss inför och hantera kriser enligt MSB:s faktablad för risk- och sårbarhetsanalyser.

RSA-arbetet består i att systematiskt identifiera samhällsviktig verksamhet och olika oönskade händelser, bedöma de omedelbara negativa konsekvenserna, analysera verksamhetens sårbarheter samt bedöma förmågan att hantera diverse påfrestningar.

I sin vägledning för RSA har MSB angett vilka grundläggande delar som bör finnas med i en risk- och sårbarhetsanalys:

Riskidentifiering – Det handlar om att identifiera tänkbara scenarion genom att både se till tänkbara riskkällor och riskscenarion.

Riskanalys – De scenarier som identifierats tidigare bedöms nu utifrån hur troliga de faktiskt är och hur allvarliga eventuella konsekvenser är. Konsekvenserna är kopplade till de värderingar som analysen bygger på, exempelvis att värna om befolkningens liv och hälsa. Klassificeringen innebär att ett scenario som skadar befolkningens liv och hälsa kommer att anses som värre än ett som skadar egendom och miljö.

Riskutvärdering – Verksamheten bedömer om en viss risknivå är acceptabel eller inte. Fördelar och nackdelar med de föreslagna åtgärderna analyseras för att avgöra om åtgärderna bör genomföras. Enligt MSB bör utgångspunkten vara hur mycket den föreslagna åtgärden reducerar risken i förhållande till de kostnader som åtgärden innebär (kostnadsnyttoperspektiv).

Leksands kommun

Granskning av säkerhetsarbete, beredskap för extraordinära händelser samt höjd beredskap

2020-01-22

Sårbarhetsanalys – En sårbarhetsanalys syftar till att detaljerat analysera hur allvarligt och omfattande en specifik händelse påverkar samhället eller den egna organisationen. Till skillnad från riskanalysen sker sårbarhetsanalysen med fokus på ett specifikt riskscenario som identifierats och sårbarheten granskas på ett mer detaljerat plan. Tyngdpunkten är att analysera konsekvenserna av en viss händelse och hur organisationen hanterar, motstår och återhämtar sig från denna.

lakttagelser

Under perioden för vår granskning pågick ett arbete med att ta fram en ny risk- och sårbarhetsanalys. Enligt uppgift genomförs arbete med risk- och sårbarhetsanalysen i samråd med länsstyrelsen som granskar den. I arbetet med framtagandet av den nya risk- och sårbarhetsanalysen har medarbetare i kommunen deltagit i genomgångar för att fånga upp olika aspekter av risk- och sårbarhetsarbetet. Vi har i granskningen tagit del av urklipp från länsstyrelsens bedömning av delar av kommunens risk- och sårbarhetsanalys och av dessa framgår en positiv bild av kommunens arbete.

Den nya säkerhetsklassificeringen innebär att risk- och sårbarhetsanalysen inte längre är offentlig och medborgare kan inte längre ta del av den. I våra intervjuer upplevs detta till viss del problematiskt. Det framhålls vara viktigt att det också upprättas en risk- och sårbarhetsanalys som allmänheten kan ta del av för att se hur kommunen arbetar kring frågorna.

Frågan gällande publik risk- och sårbarhetsanalys har lyfts till länsstyrelsen uppger Leksands kommun.

Utifrån kommunens RSA har handlingar och aktiviteter identifierats som är i behov av uppdatering. De är angivna i *Styrdokument för Leksands kommuns arbete med krisberedskap 2019–2022. (redovisas i kapitel 3.2)*

Vid tidigare granskningar och bedömningar av Leksands RSA genomförda av länsstyrelsen i Dalarna så har följande synpunkter kommit fram:

Ur 2016 år granskning nämns:

”Det finns utvecklingspotential, framförallt i kapitel 3 ”identifierad samhällsviktig verksamhet inom kommunen” och 4 ”identifierade kritiska beroenden för kommunens samhällsviktiga verksamhet” – i det sistnämnda kapitlet berör ni disponibla resurser snarare än kritiska beroenden och i det förstnämnda är det en rad sektorer som saknas för att det ska vara en fullvärdig bild av er samhällsviktiga verksamhet.”

Samt:

”I kapitel fem som handlar om identifierade och analyserade riskområden använder Leksand ett annat upplägg och andra riskområden än flertalet andra kommuner, åtminstone i det här länet. Att notera är att riskområdena beskrivs som scenarios snarare än riskområden. Länsstyrelsen noterar även att klassificeringen av sannolikhet och konsekvenser i riskmatrisen skiljer sig från praxis, men förklaring och alternativt fotnot till ursprung av det upplägget saknas. En konsekvens av att det skiljer sig från övriga landet är att den blir svårare att jämföra och dra slutsatser utifrån”

Leksands kommun

Granskning av säkerhetsarbete, beredskap för extraordinära händelser samt höjd beredskap

2020-01-22

I övrigt så bedöms Leksands kommun bedriva ett funktionellt kris- och beredskapsarbete och uppfyller ur länsstyrelsens bedömningssynpunkt alla krav i samtliga delar.

Bedömning:

Leksands kommun är i färd med att ta fram en ny RSA. Vi bedömer att det vid ett sådant utvecklingsarbete är viktigt att belysa alla de behov och krav som finns. Men även att se till utveckling och funktion i det material som tidigare tagits fram och legat till grund för styrdokumentet. För Leksands kommun pågår en breddning och sammanvävning av kris- och beredskapsområdet med ordinarie verksamhet. Vi ser en sådan utveckling i och med följande faktorer:

- omorganisationen som genomfördes för fem år sedan,
- bredden av kris- och riskhändelser i gällande översiktsplan,
- den vikt som läggs på samverkan som hanteras i nästkommande kapitel.

Vår bedömning är att det är viktigt för ökad förståelse och möjligheter till samarbete att RSA:n som tas fram överensstämmer i så många delar som möjligt med övriga kommuner i länet.

Vidare är kritiska beroenden som nämns i länsstyrelsens uttalande från 2016 (där Leksands kommun valt att ange disponibla resurser år 2016) ett område att vara vaksam på. Av den anledningen att just beroenden är värdefulla att identifiera och hantera inom krisledning och beredskap. Genom sådant arbete kan man identifiera, genomföra förberedande arbete och samarbete och på så sätt skapa robusta och uthålliga strukturer som träder in vid en eventuell kris.

3.4 Samverkan, utbildning och övning

Kommuner bör ha en dokumenterad övningsplan. Detta är inte ett formellt krav men nödvändigt för att upprätthålla en översikt över vilka verksamheter och funktioner som är i behov av att övas inom specifika delar av krisberedskapen. Det är även av stor vikt att varje övning utvärderas och att verksamheterna vid dessa tillfällen identifierar brister som behöver åtgärdas.

För att samverkan ska bedömas vara ändamålsenlig krävs en tydlig ansvarsfördelning, en kontinuerlig dialog med tydliga uppdateringar utifrån det som beslutas om förbättringsåtgärder.

lakttagelser

I Leksands kommun finns det en utbildnings- och övningsplan. Planen ingår i dokumentet Styrdokument för krisberedskap. Av planen framgår när vilken funktion ska genomgå planerad utbildning. Planen stäcker sig från åren 2019 fram till 2022.

Leksands kommun

Granskning av säkerhetsarbete, beredskap för extraordinära händelser samt höjd beredskap

2020-01-22

Funktion	Utbildning	2019				2020				2021				2022			
		K1	K2	K3	K4	K1	K2	K3	K4	K1	K2	K3	K4	K1	K2	K3	K4
Krisledningsnämnd	Grundutbildning, stabsmetodik, Rakel		X														
Krisledningsnämnd	Kompletterande utbildning				X												
Krisledningsnämnd	Kris övning				X	X									X		
Krisledningsnämnd	Upprätthållande utbildning, krisberedskap											X					
Kommunstyrelse	Utbildning i säkerhetspolitiska läget och hot mot demokratin				X												
Kommunstyrelse	Utbildning höjd beredskap						X										
Kommunens tjänstemannaledning	Rakel				X			X				X					X
Kommunens tjänstemannaledning	Wis				X			X				X					X
Kommunens tjänstemannaledning	Kris övning		X			X			X					X			
Kommunens tjänstemannaledning	Krisutbildning i krisledning & metodik				X			X				X					X
Kommunens tjänstemän	Funktionsvis krisutbildning				X			X				X					X
Kommunens Kommunikatör	Kriskommunikations utbildning				X			X				X					X
Kommunens tjänstemannaledning																	
POSOM	Övning/utbildning					X									X		
Vård- och omsorg	Rakel				X												
Krisledning/Beredskapssamordnare	Stabsmetodik		X							X							
Beredskapssamordnare	Grundkurs i samhällsskydd och beredskap		X														
Beredskapssamordnare	Högre kurs i Samhällets krisberedskap och totalförsvär steg 1						X										

Figur 2. Övning och utbildningsplan tagen ut Styrdokument för Leksands kommuns arbete med krisberedskap 2019–2022, Dnr: 2019/1121

I våra intervjuer framkommer att utbildnings- och övningsplanen är ett levande dokument och gör att det kan revideras vid behov. Det kan uppstå behov om ytterligare utbildning/övning som läggs till i planeringen utav beredskapssamordnaren i samråd med kommundirektören eller om behov kring ändringar av planerad utbildning.

Enligt uppgift genomförs övningsverksamhet och samträning både på lokal och regional nivå, i viss utsträckning även på nationell nivå. Större lokala övningar sker minst en gång per år, vid dessa tillfällen övar man utifrån scenarier som kan tänkas inträffa i kommunen. Scenarierna tas fram utifrån de risker som framkommit i arbetet med RSA samt med visst intervall utifrån vad kommunen har och inte har övat tidigare.

Vid övningar är hela kommunens krisorganisation inblandad inklusive förvaltningar, POSOM-grupp och eventuellt andra berörda samhällsaktörer som exempelvis bolag och företag. Övningarna följs upp och analyseras av förvaltningen för att sedan återrapporteras till krisledningsnämnden.

Mindre övningar genomförs mellan de större årliga övningarna. Vid dessa övningar samlas mindre grupper ex analysgruppen eller kommunikationsgruppen för att samtala kring olika scenarier och hur dessa ska hanteras. Exempelvis vilka som skulle behöva involveras och viktiga verksamhetsfunktioner som ska säkerställas. Fokus vid dessa övningar är diskussion och att försöka behandla alla tänkbara situationer.

Samarbete och samverkan med andra aktörer, både offentliga och privata, lyfts i våra intervjuer fram som en avgörande faktor för ett fungerande risk- och sårbarhetsarbete. Samverkan behöver ske både internt inom den egna kommunen och externt med andra kommuner, myndigheter och näringsliv.

Leksands kommun

Granskning av säkerhetsarbete, beredskap för extraordinära händelser samt höjd beredskap

2020-01-22

Leksands kommun upplever att de har ett bra samarbete med de kringliggande kommunerna. Gagnef kommun lyfts speciellt fram som en bra samarbetskommun, de fungerar som uppbackningskommun vid en extraordinär händelse som innebär att krisledningen inte kan samlas i den egna kommunen.

Leksands kommun deltar tillsammans med de kringliggande kommunerna i Älvgruppen. Älvgruppen träffas årligen för att tillsammans diskutera scenarion vid eventuell översvämning. Vid dessa möten deltar även andra berörda samhällsaktörer. Däribland nämns energibolag.

Vidare har kommunen även ett nära samarbete med länsstyrelsen i Dalarna via både övningar, utbildningar och länsträffar. I våra intervjuer uppges att länsstyrelsen i Dalarna håller regelbundna länsträffar där beredskapssamordnaren deltar som representant från Leksands kommun. Vid länsträffarna diskuteras exempelvis arbetet med risk- och sårbarhetsanalysen.

Enligt uppgift pågår en revidering av den tidigare kriskommunikationsplanen. Revideringen genomförs i samarbete med länsstyrelsen i Dalarna och kommuner i länet för att skapa likvärdiga kriskommunikationsplaner. Den kriskommunikation som har varit har upplevts som bra samtidigt som det uppges finnas delar som behöver förbättras. Ett område som lyfts upp som förbättringsområde är kommunikationen med samhällsviktiga aktörer som enligt uppgift skulle kunna ske på ett mer effektivt sätt för att snabbare nå ut med information till berörda.

Kommunikation är en viktig del i krisarbetet. Kommunens tre kommunikatörer och kommunikationschef är därför centrala aktörer i krisorganisationen.

Bedömning:

Inom samverkan, utbildning och övning är kommunikation och uppföljning centrala begrepp att säkerställa.

Leksands kommun uppges själv att den har en god och lärande struktur och kultur kring övning vilket vi bedömer stärks av den bild vi får genom läsning av länsstyrelsen i Dalarnas utlåtanden.

Inom samverkan pågår flertalet samarbeten med närliggande kommuner på olika nivåer och inom olika områden. Det tidigare samarbetet kring frågor inom elförsörjning, livsmedel och finansiella tjänster med näringsliv och kommunala bolag i det som tidigare kallats för riskhanteringsgrupp har avstannat. Inget krishanteringsråd har inrättats vilket betraktas som en utvecklingspotential och nödvändigt utvecklingsområde för förebyggande krisarbete. Mer om de uppgifterna finns i kapitel 3.5 samt tillhörande underkapitel.

Utbildning sker löpande och enligt tydlig plan.

Kommunikation uppges kommunen själv är en viktig punkt där utvecklingsarbete genomförs och är prioriterat. Detta för att fortsätta att utveckla och upprätthålla den kompetens som redan finns inom organisationen.

Leksands kommun

Granskning av säkerhetsarbete, beredskap för extraordinära händelser samt höjd beredskap

2020-01-22

De tre kommunikatörerna som finns i kommunen ingår i krisledningsorganisationen vilket är av stor vikt för framgångsrikt krisarbete. Att kommunikationsrutiner, checklistor med mera är väl kända inom Leksands kommuns kommunikationsavdelning är grundläggande. Sådan formalia skulle framgångsrikt kunna synkroniseras med länets kommunikationsplaner, rutiner och checklistor för att möjliggöra tvärsektionellt samarbete och mer stabilitet och uthållighet i systemet vid längre tids kris eller höjd beredskap.

3.5 Uppföljning och rapportering

3.5.1 Nationella krav och rekommendationer

Enligt lagen om extraordinära händelser (2006:544) ska kommunen regelbundet följa upp sin risk- och sårbarhetsanalys och bedöma sin generella krisberedskap. Uppföljningen och bedömningen ska rapporteras till länsstyrelsen senast den 15 februari varje år. Kommunens uppföljning av krisberedskap baseras på självskattning av de åtgärder som genomförts.

I granskningen har vi fått information från länsstyrelsen i Dalarna från tidigare uppföljningar inom kris- och beredskapsarbetet. Ingen av uppföljningarna gäller år 2019 då den data inte finns tillgänglig ännu.

Leksands kommuns arbete enligt lag (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap (LEH) granskas av länsstyrelsen.

Besöken genomförs utifrån en fastställd uppföljningsplan för mandatperioden och målet med uppföljningen är att kartlägga om kommunerna genomför sina uppgifter enligt LEH och Överenskommelsen om kommunernas krisberedskap.

Iakttagelser

Länsstyrelsen godkände Leksands kommuns risk- och sårbarhetsanalys både när det gäller upplägg och i stora delar även vad det gäller innehåll.

Vid genomgång utifrån de uppgifter som ska fullgöras av kommunen så identifierades några oklarheter kring den ekonomiska redovisningen samt kring tidsredovisning. Kommunen genomförde diskussioner med länsstyrelsen kring hur Leksand fortsatt ska redovisa ekonomin. Posterna som under 2015 var felredovisade uppgav man skulle åtgärdas i nästkommande redovisning så att det inte sker upprepat. Redovisning av arbetstid nämndes även det som ett fortsatt utvecklingsområde.

Länsstyrelsen beslutade vid sin utvärdering 2016 att följande åtgärder skulle genomföras av Leksands kommun med anledning av sina iakttagelser och analyser:

- Komplettering och revidering av delar av Styrdokumentet.
- Åtgärdsplan/verksamhetsplan med budget saknas och behöver lämnas in – det ska dessutom vara en tydlig koppling mellan åtgärderna och kapitel sju i er risk- och sårbarhetsanalys.

Leksands kommun

Granskning av säkerhetsarbete, beredskap för extraordinära händelser samt höjd beredskap

2020-01-22

För Länsstyrelsens granskning av år 2017 framgår att den ekonomiska redovisningen har blivit rättvisande i de delar som tidigare behövde åtgärdas.

Den riskhanteringsgrupp som nämns i Länsstyrelsens granskning av år 2017 under kapitel B, Områdesansvar, är det samarbetsforum som enligt uppgift i granskningen skulle övergå till ett krishanteringsråd under slutet av år 2017. Rådet skulle enligt Länsstyrelsens rapport fokusera på finansiella tjänster, elförsörjning och livsmedelsförsörjning. Arbetet skulle bygga på personligt möte med de berörda företagen i vilket de informeras om sin samhällsviktiga roll. Därefter skulle företag väljas ut till att ingå i krishanteringsrådet.

Vidare uppmärksammade Länsstyrelsen i sin rapport från 2017 Leksands kommun på att man behövde programmera sina Rakel terminaler enligt riktlinjer samt att utbildningspass för att säkra krisledningens kunskap om sina uppgifter i tid av höjd beredskap. Samtliga åtgärder skulle vara fullföljda 28 mars 2018.

Leksands kommun har fullgjort de uppgifter de ålagts utföra mellan åren 2016 – 2017 som är de år som vi inhämtat information ifrån i vår granskning.

Det saknas dock utveckling inom samarbetet kring riskhanteringsgrupp som enligt Länsstyrelsens granskning 2017 skulle övergå till krishanteringsråd. Arbetet ska återupptas men har i nuläget inte genomförts. Enligt lämnade uppgifter beror detta på personalförändringar inom kris- och beredskap.

Bedömning:

Att Länsstyrelsen påpekar vikten av ett krishanteringsråd instiftas i Leksands kommun och att detta enligt uppgift från kommunen ska fokusera på finansiella tjänster, elförsörjning och livsmedelsförsörjning bedömer vi som positivt och av vikt för framåtsyftande arbete inom området.

Samverkan är avgörande i kris och att skapa strukturer för effektivt samarbete som fungerar och kan användas i övning innebär ökade chanser till lyckosamt krisarbete i skarpt läge.

Vi bedömer att ett krishanteringsråd med de funktioner som nämns skulle vara ett bra sätt att inkludera nya områden i krisarbetet och bidra till förebyggande risk- och krishanteringsarbete. Genom att inkludera nya områden så täcks ett större område in i riskarbetet och ger större chanser till verk samma åtgärder samt ett mer robust krishanteringsystem.

Vi saknar strukturen och formen för krishanteringsråd (eller den tidigare benämningen krishanteringsgrupp) i de styrande dokumenten så som RSA, organisationskiss med mera i Leksands kommun.

4 NIS-direktivet

NIS-direktivet genomfördes i Sverige 2018 och ställer krav på säkerhet i nätverk och informationssystem. Reglerna omfattar leverantörer av samhällsviktiga tjänster och vissa digitala tjänster. Dessa leverantörer kan finnas i både privat och offentlig sektor. Tjänster som omfattas av NIS-direktivet delas in i samhällsviktiga tjänster och digitala tjänster. Samhällsviktiga tjänster är tjänster som är viktiga för att upprätthålla kritisk samhälls- eller ekonomisk verksamhet.

De är indelade i sju sektorer:

- Energi
- Transporter
- Bankverksamhet
- Finansmarknadsinfrastruktur
- Hälso- och sjukvårdssektorn
- Leverans och distribution av dricksvatten
- Digital infrastruktur

lakttagelser

Vid genomförda intervjuer lämnas uppgifter om att arbetet är på gång men processmässigt är arbetet under en uppbyggnadsfas. Inom området säkerhetsklassning har Leksands kommun kommit längre än inom flera av de andra områdena. Arbetet inom it- säkerhet och it- information är påbörjat och ska avrapporteras till berörda beslutsfattare. I projektorganisationen ingår It-avdelningen och de är nära involverade i NIS- arbetet.

Vattenfrågorna är de som kommunen anser vara de svåraste av de områden inom NIS-direktivet som berör kommunerna att hantera. Arbetet är påbörjat även här och uppföljningar och avstämningar ska ske med beslutsfattare. Övningsverksamheten och de samarbetsforum som finns inom kris- och beredskap täcker in och uppmärksammar alla frågorna i NIS- direktivet.

Bedömning:

Leksands kommun befinner sig i en uppstartsfas inom arbetet utifrån NIS-direktivet. Vår bedömning är att kommunen bör bedriva ett systematiskt och riskbaserat informationssäkerhetsarbete för att öka sina möjligheter till informationssäkerhet. Det bör finnas en struktur för incidentrapportering i kommunen. Incidenter som ska rapporteras är sådana som har betydande inverkan på kontinuiteten i en samhällsviktig tjänst eller avsevärd inverkan på tillhandahållandet av en digital tjänst.

För Leksands del rekommenderas att en projektstruktur upprättas eller nedtecknas och redovisas för kommunstyrelsen eller den beslutsförsamling som enligt reglemente och

delegation har ansvaret för säkerhetsarbetet utifrån NIS-direktivets krav inom kommunen. Struktur för löpande rapportering bör finnas med i en sådan projektstruktur.

5 Slutsats och rekommendationer

Revisionsfråga	Svar
Är krisledningen ändamålsenlig?	Ja. Med anledning av de rapporter vi tagit del av och de iakttagelser vi gjort bedöms den som ändamålsenlig.
Finns en tydlig roll- och ansvarsfördelning i händelse av extraordinära händelser?	Ja, till stora delar. Här är ett förtydligande av krisledningsnämndens sammansättning i reglemente och Styrdokument av vikt för att stärka tydligheten kring roller och ansvar.
Vilken samverkan sker med olika aktörer internt och externt? Har kommunen utformat sin risk- och sårbarhetsanalys i enlighet med MSB:s riktlinjer?	Samverkan finns med och bör vara en del i aktivt utvecklingsarbete. Vissa åtgärder förordas. <i>(Se rekommendationer för mer information)</i> Ja
Finns en tillräcklig uppföljning av beredskapsarbetet?	Ja
Har kommunen haft tillräcklig övningsverksamhet och samträning och hur har detta följts upp?	Ja
Har kommunen en ändamålsenlig plan för kriskommunikation?	Ja. Dock finns sårbarhet kring kommunikationsansvarets robusthet. För att skapa uthållighet vid frånvaro eller längre kriser kan utökad samverkan kring kommunikationsfrågor vara en möjlig väg. <i>(se rekommendationer för mer information)</i>
Har säkerhetsskyddsklassificering i enlighet med den nya säkerhetsskyddslagen genomförts? Samt analys av om säkerhetskänslig verksamhet omfattas av säkerhetsskyddslagen eller annan lagstiftning, exempelvis NIS-direktiven?	Nej. Arbetet är under uppstart men ej slutfört. Avstämningar och uppföljningar bör ske. <i>(se rekommendationer för mer information)</i>

Leksands kommun

Granskning av säkerhetsarbete, beredskap för extraordinära händelser samt höjd beredskap

2020-01-22

Vår sammanfattande bedömning utifrån granskningens syfte är att Leksand har en fungerande struktur kring sitt kris- och beredskapsarbete generellt. Det finns några identifierade nyckelområden som lyfts i rapporten att uppmärksamma kommunen på vid sitt fortsatta utvecklingsarbete. Grundligare förklaringar finns under varje kapitels kommentarsfält. Bland de utpekade utvecklingsområdena lyfts särskilt fram:

- Klargörande kring krisledningsnämndens sammansättning och funktion,
- Likställighet vid framtagande av ny RSA så att begrepp och funktion stämmer med övriga kommuner i länet,
- Mellankommunal utveckling av kommunikationsfunktionerna så långt det är möjligt,
- Upprättande och formalisering av krishanteringsråd,
- Systematiskt arbete kring NIS-direktivet.

Rekommendationer

Utifrån vår bedömning och slutsats rekommenderar vi kommunstyrelsen att:

- Vid framtagande av ny RSA se över likställigheten i dokumentet. Utöver funktionsmässighet är det viktigt att RSA:n som tas fram harmoniserar i så många delar som möjligt med övriga kommuner i länet. För att ge möjligheter till ökad förståelse och samarbete framöver.
- Se över Styrdokument för Leksands kommuns säkerhetsarbete 2019 – 2022 i de delar som handlar om krisledningsnämndens sammansättning och synkronisera dem med reglemente för krisledningsnämnd.
- Upprätta samarbetsforum för utveckling av kommunikation. Mellankommunal samverkan inom kommunikationsområdet ger ökad robusthet och uthållighet i kris. Samverkansgrupperna kan exempelvis ha till uppgift att så långt det är möjligt likställa kommunikationsriktlinjer, rutiner och checklistor utifrån ärendetyper.
- Upprätta ett krishanteringsråd. Formalisera funktion och position i krishanteringsstrukturen, det vill säga i styrande dokument och informationskanaler. Uttala funktionen kring krishanteringsrådet med fokus på finansiella tjänster, elförsörjning och livsmedelsförsörjning.
- Arbeta vidare med strukturer för att säkra processer med bakgrund i NIS-direktivet. Upprätta ett systematiskt och riskbaserat informationssäkerhetsarbete. Det bör även finnas en struktur för incidentrapportering i kommunen.

Datum som ovan

Leksands kommun

Granskning av säkerhetsarbete, beredskap för extraordinära händelser samt höjd beredskap

2020-01-22

KPMG AB

Anneth Nyqvist
Certifierad kommunal revisor

Åsa Rönmark
Kommunal revisor

Detta dokument har upprättats enbart för i dokumentet angiven uppdragsgivare och är baserat på det särskilda uppdrag som är avtalat mellan KPMG AB och uppdragsgivaren. KPMG AB tar inte ansvar för om andra än uppdragsgivaren använder dokumentet och informationen i dokumentet. Informationen i dokumentet kan bara garanteras vara aktuell vid tidpunkten för publicerandet av detta dokument. Huruvida detta dokument ska anses vara allmän handling hos mottagaren regleras i offentlighets- och sekretesslagen samt i tryckfrihetsförordningen.